

OBSAH

1	Úvod	15
2	Pojem korupce, její typy a negativní dopady korupce na společnost	17
2.1	Korupce jako globální téma v posledním desetiletí	17
2.2	Definice korupce	18
2.3	Typy korupce	20
2.3.1	Malá administrativní korupce	21
2.3.2	Zneužívání veřejných zdrojů	21
2.4	Negativní dopady korupce	24
2.5	Jevy na hraně: střet zájmů, lobbying	26
2.5.1	Střet zájmů	26
2.5.2	Lobbying	27
2.6	Definice úplatkářství a jiných korupčních trestných činů podle českého trestního zákona	28
2.6.1	Pojem veřejného činitele	28
2.6.2	Pojem úplatku	33
2.6.3	Pojem obstarávání veřejného zájmu	34
2.6.4	Skutkové podstaty úplatkářství v trestním zákoně	35
2.6.3	Další korupční trestné činy	38
3	Protikorupční politika ve veřejné správě	43
3.1	Obecné předpoklady úspěšné protikorupční politiky	43
3.2	Pilíře protikorupční strategie	44

3.3	Pilíř I.: Identifikace projevů a analýza příčin korupčního jednání	45
3.3.1	Podmínky napomáhající výskytu korupce ve veřejné správě	45
3.3.2	Identifikace konkrétních projevů a příčin korupčního jednání	47
3.3.2.1	Měření korupce pomocí sociologických a ekonomických metod	47
3.3.2.1.1	Jedinečné versus kompozitní indexy	49
3.3.2.1.2	Objektivní versus subjektivní indexy	51
3.3.2.1.3	Experti versus místní respondenti	51
3.3.2.1.4	Předmět měření	52
3.3.2.2	Identifikace projevů a příčin korupčního jednání ostatními metodami	53
3.3.3	Výskyt korupce ve veřejné správě a indikátory korupce	54
3.3.3.1	Úvod	54
3.3.3.2	Výskyt korupce v rámci vrchnostenské činnosti veřejné správy a indikátory korupce	54
3.3.3.3	Výskyt korupce v rámci poskytování veřejných služeb a rozdělování veřejných statků veřejnou správou a indikátory korupce	56
3.3.3.4	Výskyt korupce při vystupování veřejné správy jako soukromého subjektu a indikátory korupce	58
3.4	Pilíř II: Protikorupční nástroje preventivního a represivního charakteru – obecná část	59
3.4.1	Úvod: dělení protikorupčních nástrojů	59
3.4.2	Zvyšování transparentnosti veřejné správy	60
3.4.2.1	Úvod	60
3.4.2.2	Právo na přístup k informacím	61

3.4.2.2.1	Princip publicity veřejné správy	61
3.4.2.2.2	Základní prvky svobodného přístupu k informacím	62
3.4.2.2.3	Hlavní důvody pro odepření informací	64
3.4.2.2.4	Aktivní zveřejňování informací	72
3.4.2.3	Role informačních technologií v boji proti korupci	73
3.4.2.4	Otázka právní deregulace	79
3.3.3	Kontrola ve veřejné správě	80
3.4.3.1	Klasifikace (druhy) kontroly ve veřejné správě	80
3.4.3.2	Právní úprava kontroly hospodaření ve veřejné správě	82
3.4.3.3	Finanční kontrola ve veřejné správě	84
3.4.3.3.1	Právní úprava finanční kontroly	84
3.4.3.3.2	Definice některých pojmů	86
3.4.3.3.3	Cíle finanční kontroly	87
3.4.3.3.4	Odpovědnost za zajištění finanční kontroly	88
3.4.3.3.5	Nástroje finanční kontroly	89
3.4.3.3.6	Systémy finanční kontroly	91
3.4.3.3.7	Veřejnosprávní kontrola	91
3.4.3.3.8	Vnitřní kontrolní systém	97
3.4.4	Protikorupční nástroje osobního (služebního) charakteru	105
3.4.4.1	Výběr kandidátů na služební místa v orgánech veřejné správy a jejich kariérní postup	105
3.4.4.2	Systém a výše odměňování zaměstnanců ve veřejné správě	105
3.4.4.3	Etické kodexy	107
3.4.4.3.1	Vznik a šíření etických kodexů	107

3.4.4.3.2	Vymezení etického kodexu	110
3.4.4.3.3	Funkce etického kodexu	110
3.4.4.3.4	Proč je užitečné mít etický kodex?	112
3.4.4.3.5	Kritika etických kodexů systému, čemu dá přednost	112
3.4.4.3.6	Zásady, na nichž by měl být ideální etický kodex postaven	113
3.4.4.3.7	Předmět úpravy etického kodexu	115
3.4.4.3.8	Proces tvorby etického kodexu	116
3.4.4.4	Systém vzdělávání, který obsahuje i prvky etické výchovy	123
3.4.4.5	Omezení přijímání darů, úprava střetu zájmů, neslučitelnost funkcí a další služební a post-slужební omezení	124
3.4.4.5.1	Omezení přijímání darů	124
3.4.4.5.2	Úprava střetu zájmů a s tím související neslučitelnost funkcí a další služební a post-slужební omezení	124
3.4.5	Nástroje trestního práva	128
3.4.6	Úprava stížností	132
3.4.7	Protikorupční linky	133
3.4.8	Testy integrity	133
3.4.9	Náhrada škody způsobená nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem	135
3.5	Protikorupční nástroje ve vybraných činnostech veřejné správy	138
3.5.1	Protikorupční nástroje ve správním řízení	138
3.5.1.1	Zúžení správního uvážení při rozhodování	138
3.5.1.2	Odůvodňování rozhodnutí	139

3.5.1.3	Opravné prostředky (v linii správní, v linii soudní)	140
3.5.1.4	Stanovení standardních postupů v rámci jednotlivých správních činností	143
3.5.1.5	Odstranění průtahů v řízení	143
3.5.2	Přidělování dotací	144
3.5.2.1	Úvod	144
3.5.2.2	Negativní jevy existující ve fázi žádosti o přidělení dotace	145
3.5.2.3	Negativní jevy v procesu rozhodování o přidělení dotací	146
3.5.2.4	Zvláštní protikorupční nástroje v oblasti přidělování dotací	147
3.5.3	Přidělování prostředků z EU fondů	148
3.5.3.1	Úvod	148
3.5.3.2	Politika hospodářské a sociální soudržnosti	148
3.5.3.3	Rozdělování prostředků EU v České republice	149
3.5.3.4	Národní strategie proti podvodným jednáním	151
3.5.3.4.1	Evropský úřad pro potírání podvodných jednání	152
3.5.3.4.2	Služba pro koordinaci protikorupčních operačních aktivit (AFCOS)	152
3.5.3.4.3	Hlášení zjištěných nesrovnalostí (irregularities)	156
3.5.3.5	Protikorupční opatření při rozdělování prostředků z fondů EU na regionální úrovni	158
3.5.4	Vybrané otázky nakládání s majetkem územních samosprávných celků	160
3.5.4.1	Majetek krajských (obecních) společností	161
3.5.4.2	Vybrané otázky nakládání s nemovitým majetkem	163
3.5.4.3	Závěr: Souhrn doporučených protikorupčních nástrojů v oblasti nakládání s krajským (obecním) majetkem	166

3.5.5	Veřejné zakázky	166
3.5.5.1	Příprava zadání veřejné zakázky	167
3.5.5.1.1	Stanovení předpokládané ceny veřejné zakázky	167
3.5.5.1.2	Výběr zadávacího řízení	169
3.5.5.1.3	Výběr ze způsobu stanovení kritérií pro zadání veřejné zakázky	173
3.5.5.1.4	Stanovení kvalifikačních předpokladů pro účast dodavatele v procesu zadávání veřejné zakázky	174
3.5.5.2	Výběr nabídky	175
3.5.5.2.1	Složení hodnotící komise	175
3.5.5.3	Posuzování a hodnocení nabídek	176
3.5.5.4	Přidělení zakázky	178
3.5.5.5	Opravné prostředky	178
3.6	Pilíř III.: Vyhodnocování účinnosti protikorupční strategie a zajištění její udržitelnosti	181
3.6.1	Hodnocení účinnosti protikorupčních opatření	182
3.6.2	Systém hodnocení – základní popis	182
3.6.2.1	Procedurální kroky hodnocení	182
3.6.2.2	Stanovení kritérií hodnocení	183
3.6.3	Postup hodnocení	184
3.6.3.1	Definování účelu hodnocení	184
3.6.3.1.1	Stanovení celkového cíle hodnocení	185
3.6.3.1.2	Stanovení konkrétního cíle hodnocení	186
3.6.3.2	Výběr předmětu hodnocení	186
3.6.3.3	Výběr subjektu hodnocení	188
3.6.3.3.1	Externí versus interní hodnocení	188
3.6.3.3.2	Zapojení dalších osob do hodnocení	189
3.6.3.4	Výběr metodologie hodnocení	190

3.6.3.5	Zajištění dopadu hodnocení	192
3.6.3.5.1	Rozšiřování výsledků hodnocení	192
3.6.3.5.2	Využití výsledků hodnocení	192
4	Mezinárodní protikorupční nástroje	193
4.1	Mezinárodní právní instrumenty	193
4.1.1	Mezinárodní právní instrumenty přijaté v rámci OSN	194
4.1.2	Mezinárodní právní instrumenty přijaté v rámci Rady Evropy	195
4.1.3	Mezinárodní právní instrumenty přijaté v rámci OECD	200
4.1.4	Mezinárodní právní instrumenty přijaté v rámci EU	202
4.1.5	Ostatní mezinárodní právní instrumenty	203
4.2	Mezinárodní organizace	203
4.2.1	OSN	203
4.2.2	Rada Evropy	204
4.2.3	OECD	205
4.2.4	Evropská unie	205
4.2.5	Ostatní mezinárodní organizace	206
	Seznam použité literatury	208

